

RECENSIE 'AUGUSTUS: OKLAHOMA'



'Augustus: Oklahoma' van Toneelgroep Maastricht zit vol heftige confrontaties. FOTO BEN VAN DUIN

# Lachen om andermans ellende bij gitzwart drama Toneelgroep Maastricht

DOOR ROB COBBEN

**Titel:** Augustus: Oklahoma  
**Door:** Toneelgroep Maastricht  
**Regisseur:** Michel Sluysmans  
Ariane Schluter, Hanne Arendzen, Jenell Tedjai, Wendell Jaspers, Porgy Franssen en anderen  
**Acteurs:** Parkstad Limburg Theater Heerlen  
**Gezien in:** Heerlen

★★★★★

Het lijkt een voorbeeldige familie, de familie Weston. Maar schijnt bedriegt. Tijdens *Augustus: Oklahoma* van Toneelgroep Maastricht valt bijna iedereen van z'n voetstuk. Dat is pijnlijk, maar er valt ook heel veel te lachen. Moeder Violet (een glansrol van Ariane Schluter) vliegt meteen uit de bocht als ze dochter Ivy (Hanne Arendzen) verwelkomt. „Je bent zó'n mooi meisje, de mooiste van de drie. Maar je ziet eruit als een zwerver. Je kleedt je als een lesbienne.”

### Pijnlijk

Zo, de toon is gezet. Welkom in huize Weston, waar de drie dochters en andere verwanten zich verzamelen om Violet bij te staan na de verdwijning van haar man Beverly. Van troost en verbinding komt echter bar weinig terecht. Al gauw is de spanning om te snijden, vliegen verwijten door de lucht en wordt het ene na het an-

dere pijnlijke familiegeheim ont-huld.

Het begin is traag. Na het openingslied van Viktor Griffioen, die ook optreedt tussen de verschillende bedrijven, staart Beverly Weston (Ali-Ben Horsting) de zaal in. „Mijn vrouw slikt pillen en ik drink”, zegt hij dan. Maar hij is niet ontevreden. „Ik heb het toch maar mooi gered! Nu laat ik mijn leven over aan hogere machten.” Een van zijn laatste daden is het aannemen van bediende Johnna (Jenell Tedjai), die voor zijn vrouw moet gaan zorgen. En dan is hij weg.

Als Violet, die verslaafd is aan medicijnen en verwaasd rondloopt, aan de bel trekt, is er al veel kostbare tijd verloren gegaan. Een voor een druppelen de dochters Barbara (Wendell Jaspers), Karen (Myrthe Huber) en Ivy binnen. En ook zus Mattie Fae (Anneke Blok) en haar echtgenoot Charlie (Porgy Franssen) melden zich.

Irritaties zijn er vanaf het begin, maar tijdens het diner laat het vuur echt op. Violet toont zich van haar slechtste kant. Ze is manipulatief en zit vol zelfbeklag. Gaandeweg komen we te weten waar dat gemene gedrag vandaan komt. Ze kampt met een jeugdtrauma. En is cynisch geworden, door het overspel van haar man (die dook het bed in met haar zus). De ziekte – ze heeft mondkanker – en haar verslaving doen haar ook geen goed.

Ze williefde geven aan haar dochters, maar weet niet hoe dat moet. In plaats daarvan kibbelt ze voortdurend met hen. „Je kunt

niet op tegen een jongere vrouw, dat is een van de oneerlijke dingen in het leven”, zegt ze tegen Barbara wier man vreemdgaat met een studente. Als de jongste daar een opmerking over maakt, briest ze dat vrouwen lelijker worden naarmate ze ouder worden: „En dat is geen mening, Karen. Je bent zelf al aardig op weg om het te bewijzen.”

### Zwarte humor

Als toeschouwer krijg je heel wat leed te verstouwen en tragische taferelen te aanschouwen. Maar er valt ook veel te lachen, want het door Han van Wieringen bewerkte verhaal zit vol zwarte humor. Zo zorgt goedgezak Charlie voor hilariteit door te doen alsof hij stikt in een stukje vlees (z'n vegetarische nichtje Jean had zojuist uitgelegd dat je door het eten van vlees ook de angst van het

dier inslikt). Maar zijn poging om de spanning te breken heeft een averechts effect. De geweldig acterende Porgy Franssen krijgt de zaal ook plat met zijn gestuntel tijdens het avondgebed.

### Meryl Streep

*Augustus: Oklahoma* ging in 2007 in première (onder de titel *Augustus: Osage County*). Toneelschrijver en acteur Tracy Letts kreeg er een Tony Award en de Pulitzerprijs voor en in 2013 volgde de verfilming met Meryl Streep, Julia Roberts en Ewan McGregor in de hoofdrollen. Het verhaal bevat meerdere lagen. De familie Weston staat eigenlijk symbool voor het failliet van de westerse samenleving. Ook klimaatverandering, racisme en discriminatie komen aan bod. En de onvermijdelijkheid van bloedbanden: je kiest je familie niet, die krijg je.

Regisseur Michel Sluysmans laat maar liefst twaalf acteurs opdraven. De stamboom die iedereen bij binnenkomst krijgt, is dan ook geen overbodige luxe. De voorstelling duurt ruim drie uur. Dat lijkt een lange zit, maar is het niet. De ontwikkelingen gaan zo snel dat je af en toe op het puntje van je stoel zit. Hoe zal dit slagveld eindigen? Er raast een storm over je heen. Als de stofwolken zijn neergedaald, blijkt de schade groot. Er zijn alleen maar verliezers...

De ontwikkelingen gaan zo snel dat je af en toe op het puntje van je stoel zit. Hoe zal dit slagveld eindigen?

'Augustus: Oklahoma' is nog te zien in Eindhoven (12 en 13 januari), Venlo (29 februari), Nijmegen (1, 2 en 3 maart), Maastricht (11 en 12 april), Heerlen (13 en 14 april). Voor andere speeldata, zie [www.augustusoklahoma.nl](http://www.augustusoklahoma.nl).